Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen lausunto: Sosiaali- ja terveysvaliokunta tiistai 17.03.2026 klo 10.00 / HE 2/2026 vp / Lausuntopyyntö

---

1. Johdanto

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Sosiaali- ja terveysvaliokunnan HE 2/2026 vp lausuntopyyntöä koskien. Hyvinvointialue haluaa antaa lausunnon liittyen lakiesitykseen julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta (hankintalaki) ja lain 15 § muutosten vaikutuksista sekä siirtymäajasta.

2. Kommentit ja huomiot hankintalain 15 §:n 2 ja 3 momentin laki esityksestä

Kommentit ja huomiot lakisesitykseen.

15 §:n 2 mom.

- Vaatimus 10 % omistusosuudesta on monen hankintayksikön näkökulmasta kohtuuton ja aiheuttaa merkittävää lisätyötä voimassa oleviin sopimuksiin ottaen huomioon esityksen mukaisen siirtymäajan.

  → Ehdotetaan että 2 mom. luovutaan kokonaan

15 §:n 3 mom.

- Miljoonan euron liikevaihtovaatimus ei käytännössä laajenna sidosyksikön käyttömahdollisuutta tilanteissa, joissa omistusosuus on alle 10 %. Esim. ICT-sidosyksiköiden liikevaihto ei jää useinkaan alle 1 miljoonaan euroon.

  → ehdotetaan, että 1 miljoonan euron liikevaihtovaatimus poistetaan

- Esitetyn 15 §:n 3 mom. mukaan 10 % omistusosuusvaatimusta ei sovelleta lakisääteisen palvelun tuottamiseen välittömästi liittyviin tietojärjestelmiin. Tässä olisi hyvä ottaa huomioon myös muut tukipalvelut.

  → ehdotetaan, että 10 % omistusosuusvaatimusta ei sovelleta lakisääteisen palvelun tuottamiseen, siihen liittyviin tietojärjestelmiin eikä muihin tukipalveluihin.

- Mihin 3 mom. asetetulla 4 vuoden voimassaoloajalla pyritään? Käytännössä on mahdollista tehdä aina uusi 4 vuoden mittainen sopimus, mikä aiheuttaa hankintayksiköille lisätyötä.

→ ehdotetaan 4 vuoden määräajan poistamista

Hankintalain voimaantulo/ siirtymäaika

- Esitetty siirtymäaika sisältää tulkinnallisesti epäselviä ilmaisuja. Esimerkiksi ”välittömästi henkeä ja terveyttä ylläpitäviä terveydenhuollon palvelut” tulisi määritellä

- vuoden kestävät määräaikaiset sopimukset rajoittavat hankintayksiköiden sopimusvapautta kohtuuttomasti

- asetettu siirtymäaika (30.6.2027) 15 §:n 2 mom. täyttämiselle on kohtuuton, eikä hankintayksiköillä ole mahdollisuutta kilpailuttaa ja ottaa käyttöön uusia sopimuksia ja palveluita esitettyyn määräaikaan menneessä.

  →Huomioon on otettava kilpailutusprosessin kesto ja palvelun käyttöönotto:
  - kilpailutuksen valmisteluun käytettävä aika
  - markkinavuoropuhelut
  - hankintalain edellyttämä hankintamenettelyn kesto
  - käyttöönottoprojektin läpivienti, testaus ja korjaukset

  Palvelujen hankinnan kestoissa puhutaan mieluummin vuodesta kuin kuukausista.

- Hyvinvointialueilla ei ole henkilöstöresursseja kilpailuttaa kaikkia vaadittavia sopimuksia ehdotetussa siirtymäajassa.

Siirtymäajan pidentäminen

- Siirtymäajan pidentämiselle asetettujen edellytysten tulee olla selkeästi ilmaistuja.

  →Mainittu edellytys on epätarkka, ja hankintayksiköt tulevat soveltamaan tätä lähes poikkeuksetta. ”poikkeuksellisesti kohtuuttomia seurauksia tai sopimuksen irtisanomiseen liittyy merkittäviä taloudellisia riskejä, voidaan yleiseen etuun liittyvistä pakottavista syistä sopimus kuitenkin irtisanoa päättymään viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2030. ”

- Määräaika sopimusten ilmoittamiselle Valtiokonttoriin tulisi olla pidempi, eikä päättyä heti kesälomakauden jälkeen. Esityksen mukainen määräaika 30.9.2026.

- Hyvinvointialueilla ei ole riittävästi henkilöstöresursseja käymään läpi sopimuksia muutamassa kuukaudessa, mikä vaadittaisiin siirtymäajan pidentämisestä ilmoittamiseen.

  → Esitetään, että määräaika olisi 30.6.2027

Hyvinvointialuejohtajan valtuuttamana

Lakimies Soile Takala
soile.takala@soite.fi
0408043501